

0410

Nasi w Trójkącie Bermudzkim

Polskie UFO!

10 LACI w Trójkącie Bermudzkim! Wyjazd tuż tuż... Jeszcze w pierwszym kwartale. Szaleńcy czy ryzykanci? Przedstawimy inicjatorów wyprawy — Andrzeja Piasecki, z zawodu geofizyk, zajmujący się sprawami organizacyjnymi, tzw. generalny koordynator oraz Bogusław Skowroński — mechanik samoczołowy, pełniący funkcję rzeczni-ka prasowego Prywatnego Biura Informacyjnego

— Skąd ten szaleńczy pomysł? Czy kolejne wyzwanie losu?

— Na pewno istnieje jakiś stopień ryzyka. Ale mamy argumenty i atuty. Z całą świadomością i wewnętrznym przekonaniem podejmujemy tę wyprawę. Oczywiście sam pomysł nie zrodził się wczoraj. „Ot, strzeliło im coś do głowy” — ktoś powie. Nieprawda.

Przygotowaliśmy się ponad 15 lat. Przekopaliśmy obryzm literatury fachową — dokumenty, rękopisy, notatki, zapiski. Nawiazaliśmy korespondencję z rodzinami osób zaginionych w tamtym rejonie, które potem stały się sprzymierzeńcami naszej ekspedycji. Nie wspomnę już o licznych podróżach po kraju, spisywaniu różnych niezwykłych opowieści. A ponieważ od najmłodszych lat przejawiliśmy ciągi do czegoś ponadnormalnego, odkrywając w sobie jednocześnie pewne skłonności telepatyczne — postanowiliśmy doskonalić te umiejętności. Długa praktyka i treningi z zakresu parapsychologii (radiestezja, telepatia, seanse spirytystyczne itp.) pozwoliły osiągnąć pewną perfekcję.

— Można zatem powiedzieć: profesjonalisci?

— Skoro pani nas tak nazywa...

— Jaki procent fiaska zakładacie?

— Minimalny.

— Wszystkie wyprawy kończyły się jednak niepowodzeniem...

— Dokładnie 76. Teraz nawet idzie 77 z Rzymu. A tajemnicze zaginięcia w Trójkącie notowane są już od 1670 r.

— Jesteście już dobrze przygotowani?

— Na razie jeździmy po kraju, szukając ludzi oddanych i tzw. szóstym zmysłem i montujemy ekipę. Zgłosiło się już po nad 400 chętnych osób. Wybierzemy najlepszych z najlepszych — drogą naturalnej selekcji. Załoga liczyć będzie tylko 6 członków.

(Dokończenie na str. 2)

W. Kulikow odwiedził Warszawę i Berlin

WARSZAWA PAP. I sekretarz KC PZPR, prezes Rady Ministrów PRL general armii Wojciech Jarużelski przyjął w dniu 2 bm. naczelnego dowódcę Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego marszałka Związku Radzieckiego Wiktora Kulikowa, który przebywał z roboczą wizytą w Polsce.

W toku spotkania, które odbyło się w serdecznej i przyjacielskiej atmosferze z wizytą w Biuro działalności Wydzielonych Sił Lądowego Wojska Polskiego w ramach Zjednoczonych Sił Zbrojnych Państw-Stron Układu Warszawskiego, w świetle uchwał Doradczego Komitetu Politycznego i XV posiedzenia Komitetu Ministrów Obrony Państw-Stron Układu Warszawskiego odbytego w br. w Pradze.

PODOBNA wizyta odbyła się wczoraj w NRD. Erich Honecker, który jest jednocześnie przewodniczącym Rady Obrony NRD przyjął przebywającego z wizytą w Berlinie dowódcę naczelnego Zjednoczonych Sił Zbrojnych Państw-Stron Układu Warszawskiego Wiktora Kulikowa.

Przywódca NRD podkreślił, że ludzie pracy i żołnierze tego państwa nadal będą aktywnie przyczyniać się do realizacji inicjatyw pokojowych Państw-Stron Układu Warszawskiego, niezawodnie stać na straży pokoju i osiągnięć socjalizmu.

Kancelarz Austrii w Waszyngtonie

NOWY JORK PAP. W Waszyngtonie przebywa kanclerz Austrii, Bruno Kreisky. Dziś spotka się on w Białym Domu z prezydentem Ronaldem Reaganem. Źródła amerykańskie podają, że obaj politycy podejmą próbę załagodzenia zgrzytów we wzajemnych stosunkach, które pojawiły się niedawno w związku ze sprzedażą przez Austrię technologii na licencję amerykańskiej do Związku Radzieckiego. Z kłeci przed odlotem z Wiednia Bruno Kreisky oświadczył, że podczas rozmów w Waszyngtonie będzie chciał położyć główny nacisk na kwestie bliskowschodnie.

Prezydent Egiptu w Londynie

LONDYN PAP. W Londynie przebywa prezydent Egiptu, Hosni Mubarak. W środę rozmawiał on na temat bliskowschodnie z premier Margaret Thatcher i szefem dyplomacji brytyjskiej, Francisem Pymem. W czwartek Mubarak spotka się z czołowymi politykami opozycji.

Karate — sztuka walki czy...

◆ „SIÓSTRZYCKA” — nowa powieść kryminalna Raymonda Chandlera (detektyw Filip Marlowe powraca na łamy „Kuriera”)

◆ JUŻ JUTRO, w piętkowym magazynie

BRUCE LEE

78-letni król Umberto będzie mógł wrócić do Włoch?

RZYM PAP. Komisja Konstytucyjna parlamentu włoskiego przeprowadziła wczoraj dużą większość głosów poprawkę do Konstytucji, która anuluje zapis o dożywotniej banicji dla byłych królów Włoch, ich małżonek i męskich potomków.

Komunistyczni członkowie komisji wstrzymali się od głosu. WIPK oponuje przeciwko powrotowi do Włoch członków rodziny królewskiej Savoy, jeśli nie zrezygnują ze wszystkich swoich tytułów.

◆ Stan alarmu powodziowego ◆ Awaria stacji przekątnikowej TV w Kołowie ◆ Zerwana łączność telefoniczna ◆ Nadal „cofka” na Odrze

Jeszcze o skutkach wichury

O SKUTKACH wtorkowej wichury pisaliśmy już we wczorajszym numerze „Kuriera”: dziś — dalsze doniesienia.

(Dokończenie na str. 2)

**CZWARTEK,
3 LUTEGO
1983 ROKU
WYD. AB**

26-IV-1945
M. PRAGI — J. W. SKOPEK — WARSZAWA

Kurier

Szczeciński

Nr 24 (11 652) Rok założenia 1945 Nakład: 90 000 egz. Cena 5 zł

J. Andropow o apelu R. Reagana

Związek Radziecki nie zgodzi się na jednostronne rozbrojenie

Szczyt radziecko-amerykański nie może być przedmiotem gry

REAKCJA RADZIECKA na propozycje prezydenta Reagana zawarte w jego apelu „do narodów Europy”, które ogłosił w Berlinie Zachodnim wiceprezydent Bush — podkreśla się w Moskwie — ma jak najbardziej afortyatywny charakter. Udzielona została bowiem w formie odpowiedzi Jurija Andropowa na pytania korespondenta „Prawdy”.

dropow nie pozostawił wątpliwości, że ZSRR jest takim spotkaniem zainteresowany. Ale oczyszczając przedpole dla dalszej, ewentualnej dyskusji na ten, temat strona radziecka

(Dokończenie na str. 3)

MIMO że nawet wśród europejskich sojuszników USA nasilają się głosy krytykujące tzw. opcję zerową stanowiącą dotąd podstawę upartej stanowiska amerykańskiego na rokowaniach w Genewie, prezydent Reagan w gruncie rzeczy chciałby ten wariant przeprosować, poprzez radziecko-amerykańskie spotkanie na naj wyższym szczeblu. Jurij Andropow w swej odpowiedzi ustosunkował się do tego, przypominając równocześnie z całym naciskiem, że porozumienie w sprawie broni nuklearnych średniego zasięgu w Europie jest do osiągnięcia, ale w oparciu o zasady równości i jednakowego bezpieczeństwa stron. Na jednostronne rozbrojenie, co już niejednokrotnie podkreślali politycy radzieccy, Związek Radziecki się nie zgodzi.

18 nowych kardynałów

Konsystorz

JAK JUŻ INFORMOWALISMY w Watykanie odbył się konsystorz poświęcony kreowaniu 18 nowych kardynałów, z których ośmiu pochodzi spoza Europy, a sześciu reprezentuje Kościół katolicki w krajach rozwijających się. Wśród nowych kardynałów, którym Jan Paweł II nadał osobiste insygnia ich godności, wrezając birety, a następnie pierścienie kardynalskie, jest prymas Polski metropolita gnieźnieński-warszawski Józef Glemp. Jako kościół tytularny kardynał prymas otrzymał Bazylikę Matki Bożej w Zatybrzu, która była kościołem tytularnym zmarłego prymasa kardynała Stefana Wyszyńskiego

Jeśli chodzi o propozycje spotkania na szczycie, to — jak stwierdzają obserwatorzy polityczni w Moskwie — Jurij An-

Uwaga Czytelnicy „Kuriera“!

W ZWIĄZKU Z LICZNYMI PYTANIAMI gdzie, kiedy i jak można zaprenumerować „Kurier Szczeciński”, odpowiadamy:

▲ „Kurier Szczeciński” można zaprenumerować na terenie Pomorza Zachodniego w każdej miejscowości poza miastem Szczecinem oraz innymi byłymi miastami powiatowymi.

▲ Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłączenie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

▲ Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne także w Szczecinie i byłych miastach powiatowych składają zamówienia w miejscowych oddziałach RSW „Prasa — Książka — Ruch”. W miejscowościach, w których nie ma oddziałów — w urzędach pocztowych.

▲ Prenumeratę przyjmują Oddziały RSW „Prasa — Książka — Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach: do 10 lutego na następną miesiące i do 28 lutego na II kwartał.

▲ Cena prenumeraty: miesięczna 109 zł, kwartalna 327 zł, półroczna 645 zł, roczna 1308 zł.

◆ CZYTELNIKU! Gdybyś miał kłopoty z zatowaniem — służymy Ci pomocą! Po wykręceniu tych numerów uzyskasz wszelkie potrzebne Ci informacje: tel. nr 888-35, Dział Wydawniczy Szczecińskiego Wydawnictwa Prasowego oraz tel. nr 421-75 Dział Prasy Przedsiębiorstwa Upowszechniania Prasy i Książki „Ruch”.

WASZE UWAGI, PROPOZYCJE (TAKŻE PRETENSJE) PROSIMY KIEROWAĆ TAKŻE POD ADRESEM: „KURIER SZCZECIŃSKI”, PL. HOŁDU PRUSKIEGO 8, 70-550 SZCZECIN.

Egz. zbior. Nr 11 83

J. Andropow o apelu R. Reagana

(Dokończenie ze str. 1)
stwierdza równocześnie, że szept radziecko-amerykański nie może być przedmiotem politycznej czy propagandowej gry

KOMENTUJĄC odpowiedzi sekretarza generalnego KC KPZR Jurija Andropowa na pytania korespondenta „Prawdy”, londyński „Times” stwierdza, że trudno było oczekiwać od radzieckiego kierownictwa innej reakcji na „apel do narodów Europy”, wystosowany przez prezydenta Reagana. Prezydent Reagan — stwierdza dziennik — powinien był wprost zwrócić się bezpośrednio do ZSRR z propozycją spotkania na najwyższym szczeblu.

Jak píše „Times”, wyraźnym błędem strategii prezydenta USA było to, że nie wysunął on po prostu koncepcji nawiązania takiego kontaktu, wysunął natomiast warunek zobowiązujący kierownictwo radzieckie do podpisania porozumienia, którego główne założenie zostało już odrzucone. Wszystko to sugeruje, że prezydent Reagan miał na celu raczej kampanię propagandową niż wniesienie rzeczywistego wkładu do konstruktywnego zakończenia rozmów rozbrojeniowych.

Protesty w Nikaragui

Wielkie manewry wojskowe w Hondurasie

HAWANA, MOSKWA PAP. Wielkie manewry wojskowe pod kryptonimem „big pine” (wielka sosna), odbywające się od 1 lutego na terytorium Hondurasu z udziałem 4 tys. wojsk krajowych oraz 18 tys. oficerów żołnierzy USA, wzbudza głębokie niepokojenie opinii publicznej na zachodniej półkuli.
Mają one jawnie prowokacyjny charakter. Polegają bowiem głównie na ćwiczeniu walki przeciw symulowanej agresji „nikaraguańskiej „armii czerwonej”. Ćwiczenia z udziałem wojsk lądowych, morskich i lotniczych, odbywają się tuż nad granicą Hondurasu z Nikaraguą. W tym właśnie rejonie, od dłuższego już czasu swobodnie działają, wspierane przez władze Hondurasu i USA, bandy kontrrewolucjonistów nikaraguańskich, dokonujące licznych napadów zbrojnych na teren Nikaragui.
Od wstępu w całej Nikaragui odbywają się liczne wiece protestacyjne przeciw manewrom. Sandiństowska armia znajduje się w stanie pełnego pogotowia bojowego.

Narkomania na świecie

NOWY JORK PAP. Epidemia narkomanii w Stanach Zjednoczonych i w niektórych państwach azjatyckich przybiera zaskakujące rozmiary. Według ostatnich danych opublikowanych w jednym z raportów ONZ, tylko w samych Stanach Zjednoczonych w 1982 r. było ponad 4 mln narkotycznych narkomanów.
W poprzednim roku szczególnie wzrosło „zapotrzebowanie” na kokainę i heroinę. W porównaniu z 1981 r. ich zużycie na świecie wzrosło o 17 proc.
Na kontynencie azjatyckim szczególnie zagrożonym państwem okazał się Pakistan. Tylko w okresie ostatniego 15 roku w kraju tym liczba narkotycznych narkomanów zwiększyła się z 16 do 25 tys. osób.

Przed wyborami municypalnymi we Francji

Prawica liczy na sukces

NA KILKA DNI przed wyborami municypalnymi (6 i 13 marca), które nie bez powodu uznawane są we Francji za pierwszy, poważny test od czasu przejścia władzy przez socjalistów i komunistów, krajobraz polityczny nad Sekwaną przybiera zdecydowany kolor. Podczas gdy koalicja lewicowa agituje wyborców programem umocnienia obecnej formy rządów, partie opozycyjne próbują zdobyć głosy perspektywą odzyskania władzy.

Przed miesiącem, po długotrwałych i trudnych negocjacjach, socjaliści i komuniści francuscy osiągnęli porozumienie w sprawie połączenia swych sił w obliczu wyborów i utworzenia wspólnych list wyborczych już w pierwszej turze głosowania. Odkładając na bok różnice stanowisk wobec niektórych posunięć gabinetu Pierre'a Mauroya (m. in. w kwestii zamrożenia plac, ograniczenia wysokości płac minimalnych, rezygnacji z części zdobyczy socjalnych i za-

stosowania ulg finansowych dla przedsiębiorstw prywatnych).
Komunistyczna Partia Francji zdecydowała się na ten sojusz mając na uwadze przede wszystkim nasilającą się ofensywę prawicy. Ta ostatnia mimo zadawionych raniejszych wzajemnych animozji między liderami, również swą szereg. W ten sposób zawiązał się alians głównych partii opozycyjnych: Unii za Demokracją prezydenta Giscarda d'Estaing i Zgromadzenia na rzecz Republiki mera Paryża, Jasquesa Chiraca.

OBAJ politycy starali się w ostatnich tygodniach zdobywać „punkty”. Były prezydent na la mach tygodnika „L'Express” za prezentował kilka własnych scenariuszy przyszłości Francji, wszystkie wpisane w ramy „systemu liberalnego”, którego jest we własnym mniemaniu najrzeczliwszym rzeźnikiem i obrońcą. Giscard zakłada oczywiście porażkę lewicy i w konsekwencji przewiduje przedterminowe wybory do parlamentu, jeśli nie także prezydenturę. O udziale — jak wynika z ostatnich sondaży opinii publicznej — tylko 33 proc. Francuzów daje mu szanse ponownego wkroczenia do Pałacu Elizejskiego, podczas gdy 56 proc. nie widzi takich perspektyw.

BEZSPRZECZNYM faworytem w batalii prawicowej opozycji francuskiej o odzyskanie władzy jest jednak lider partii neogaullistowskiej (RPR) Chirac, który na nadzwyczajnym kongresie Zgromadzenia na rzecz Republiki wystąpił nie tylko z ostrą krytyką pod adresem rządzącej koalicji, lecz wysunął jednocześnie „kontrprogram”. W opinii wielu francuskich komentatorów, Chirac usiłował przedstawić się już nie jako zwykły przywódca RPR, ale jako potencjalny szef partii. Koncentrując się wokół swojego „projektu republikańskiego” wysunął 15-punktowy „program naprawy”, jaki prawica w przypadku

zwycięstwa zamierza realizować. Zakłada on przede wszystkim denacionalizację przedsiębiorstw państwowitowanych przed i po dojściu socjalistów do władzy, likwidację reform socjalnych realizowanych od maja 1981 r. oraz obniżenie świadczeń przedsiębiorstw na rzecz państwa. Ponadto mer Paryża nie ukrywa, iż jest zwolennikiem zwiększenia nakładów finansowych na nowe zbrojenia.

FIASKO wielu podjętych przez obecny rząd atrakcyjnych zamierzeń gospodarczych i społecznych oraz strata kuracja oszczędnościowa zapowiadają znaczny spadek standardu żyłowego, zwłaszcza liczonego we Francji tzw. stanu średniego. Trwające na tym tle napięcia społeczne sprzyja niewątpliwie siłom pracy walce z lewicową koalicją. Gaullisci i giscardyści liczą na wygraną zakładając, że droga do niej powinny otworzyć właśnie wybory municypalne, w których miłośnicy francuskich miast i gmin wybiorą swoje władze lokalne.

(mws)

Po ministrze Zimmermannie...

...na arenie Czaja

PRZEWODNICZĄCY centrali adwetów ziomkostwa, tzw. związku wyprzedzonych (BDV), deputowany do Bundestagu z CDU, Herbert Czaja poparł rewizjonistyczne wypowiedzi federalnego ministra spraw wewnętrznych Friedricha Zimmermanna.
Czaja oświadczył, że „cały problem niemiecki” jest otwarty i wezwał wszystkich polityków Republiki Federalnej, aby bronił tego stanowiska. Tym samym dopowiedział w sukces Zimmermannowi, który stwierdził, że przy omawianiu kwestii niemieckiej należy brać pod uwagę dawne obszary wschodnie za Odra i Nysą. Zimmermann — jak powiedział Czaja — spełnił swoje zadanie jako minister sprawujący pieczę nad Konstytucją składając „jasne wypowiedzi w kwestii całej Niemiec”.

Incydenty w Bejrucie

BEJRUT PAP. W Bejrucie doszło w srodę do kolejnego incydentu między żołnierzami amerykańskimi i izraelskimi. Według informacji amerykańskiego ministerstwa obrony, trzy czolgi izraelskie usiłowały przejechać do części miasta kontrolowanej przez oddziały amerykańskiej piechoty morskiej, wchodzące w skład międzynarodowych sił rozjemczych w stolicy Libanu. Jeden z żołnierzy amerykańskich wskoczył na czołg izraelski i wymachując pistoletem oświadczył, że Izraelcy przekroczą posterunek amerykański po jego trupie. Był to już szósty incydent w Bejrucie między wojskami Izraela i USA od kilku tygodni.

W BEJRUCIE dokonano prowokacyjnego napadu na żołnierzy francuskiej. Niezidentyfikowany samochód podjechał pod posterunek francuski przed hotelem Holiday Inn. Zamachowiec oddał strzał z pistoletu z tłumikiem, ciężko raniąc dwóch żołnierzy. Po czym szybko odjechał. Był to już drugi tego rodzaju atak na kontyngent francuski w Bejrucie.

Zabójstwo zakonnic nadal nie wyjaśnione

NOWY JORK PAP. Ciągłe się od przeszło dwóch lat siedziwo w sprawie zamordowania czterech amerykańskich zakonnic w Salwadrze trwa nadal i nie ma wkażującej na to, aby sprawa ta została wyjaśniona w najbliższym czasie. Do WASHINGTONU powrócił właśnie z Salwadoru grupa członków rodzin ofiar. W sposób nieuprzedzony, jak się z działańmi salwadorskiej prokuratury. Brat jednej z zamordowanych zakonnic, William Ford, oświadczył dziennikarzom, że polepowanie przeciwko pięciu oskarżonym o zbrodnię członkom gwardii narodowej prowadzone jest w sposób nieuprzedkowy, zaś możliwość że w sprawie zamieszanej były wysiły oficerowie armii nie została nigdy poważnie rozważona, a nawet wręcz zignorowana zarówno przez rząd Salwadoru, jak i są ministerstwo prezydenta Romoana.

PREZYDENT Francji Francois Mitterrand odznaczył ostatnio, Legią Honorową znanego pisarza argentyńskiego Jorge Luisa Borgesa.
(CAF — UPI)

„Posuń się kotku, przyszedł twój prezydent...” (4)

USA: magia seksu i władzy

„MAGIA SEKSU I WŁADZY” wśród najwyższych przedstawicieli administracji amerykańskiej, to temat artykułu waszyngtońskiej korespondentki tygodnika „DER SPIEGEL”. Valeski von Roques, który zamieszczamy w „Kurierze” od poniedziałku. Tekst zawiera nieznaczne skróty redakcyjne.

W OPUBLIKOWANEJ niedawno przez nowojorski „DAILY NEWS” serii artykułów na temat seksu i władzy w Waszyngtonie, czytamy: „Politycy waszyngtońscy wolał pospiesznie przeżywać erotyczne, pozbawione emocji i namietności, serie jednorazowych występów goszczących, podczas których ci całkowicie pochłonięci swoja grą mężczyźni mimochodem zażywają seksu, tak jak zażywają się walium; czy rozgrywa kilka setów w tenisa”.

Wielu spośród tych polityków, którzy tak strasznie są zajęci służbą dla dobra społeczeństwa, uważa nawet że uwolnienie mieliby się trudniej wyszukiwaniem sobie towarzyszywa do łóżka. Do zadań sekretarza należą więc dostarczanie szefowi partii do krótką chwilę pomiędzy dwoma posiedzeniami, lub na przystanku w czasie podróży wyborczej.
Jak to się odbywało w przypadku, Edwarda Kennedy'ego znanego w Waszyngtonie z licznych i niewybrednych afer miłosnych — opisywało swego czasu poważne pismo „THE WASHINGTON MONTHLY”:

ki rozwodowe, aby do następnej kampanii wyborcy zdążyli o niej nieco zapomnieć.

Z tego też powodu waszyngtońskie rozwody, jeśli już nie da się ich uniknąć, przeprowadza się najchętniej w sierpniu. Nie obraduje Senat, ani Izba Reprezentantów, każdy, kto dba o zdrowie, ucieka z miasta przed dusznym, obezwładniającym upalem. Jest to więc dla polityków — jak píše Diana McLellan, prowadząca rubrykę skandali towarzyskich w „WASHINGTON POST” — „doskonała okazja, aby wymienić żonę na nowy model”.

Takie przypadki nie zdarzają się jednak zbyt często. Niszczycielski, rozbijający małżeństwo romans nie bardzo mieści się w pełnej stresów egzystencji waszyngtońskich polityków. Tym tłumaczy się także płytkość ich kontaktów erotycznych. Załatwia się te sprawy w pośpiechu i jakby mimochodem.

OCZYWIŚCIE owe dążenia do stałego udowodnienia swojej męskości są z drugiej strony harmonijne wymogami purytańskiej etyki, które nakazują, by amerykański polityk odgrywał przed wyborcami stale wzruszające przedstawienie o wzorowym, amerykańskim małżeństwie.

Choć w USA prawie co drugie małżeństwo się rozpada, to rozwód wciąż jeszcze uchodzi za skazę w życiu polityka, obniża jego wartość rynkową. Tak więc Edward Kennedy przystępując do kampanii wyborczej sięgnął z Bostonu jeszcze raz swą żonę Joan (z którą od dawna już żył w separacji) i kazał jej wygłaszać reklamowe przemówienia do wyborców. Ta zaś, po przebyciu właśnie odwykowej kuracji antyalkoholowej, nie przypomniała zresztą wcale szczęśliwej małżonki, lecz raczej nakręcającą lalkę. Kennedy przetrwał więc szybko każde przedstawienie i pospiesznie wszczął krok-

W większości przypadków nie znał on wcześniej swej partnerki.

Prawo stanu zawieszenia

Komentuje sędzia A. Lewandowski

— PRZEZ rok obowiązywało prawo stanu wojennego. Teraz stan wojenny jest zawieszony. Jaki ta nowa sytuacja ma wpływ na prawo?

— Od 13 grudnia 1981 roku sytuacja prawna w kraju nie była wycieczką i po 30 grudnia 1982 nadal nie jest zwyczajna, chociaż znacznie różniła się od poprzedniej. Oba okresy charakteryzują szeregowa regulacja prawna ustanowiona przez najwyższy organ ustawodawczy PRL, czyli Sejm. Oczywiście stan obecny jest dla obywatela bardziej korzystny, pomimo obowiązujących ustaw nadzwyczajnych, rozszerzających przepisy ustawy obowiązującej do 13 grudnia 81, czyli kodeksu karnego.

— Jak ta niezwykła sytuacja wygląda konkretnie? Co obywateliwi teraz wolno, a czego nie wolno?

— Środkiem nadzwyczajnym w prawie karnym po wprowadzeniu stanu wojennego było stosowanie trybu dotychczasowego, czyli ustanowienie prawomocności wyroków w pierwszej instancji. Pod rządami nowych ustaw stosowanie przez sądy trybu dotychczasowego ograniczone do niewielkiej liczby przestępstw, przede wszystkim gróźb kryminalnych, jak również do czynów określonych w rozdziale XIX

kodeksu karnego: „Przestępstwa przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, a także do przestępstw polegających na nielegalnym posiadaniu broni i materiałów wybuchowych. Uchylenie zostało ponadto rozszerzone właściwość sąduwo wojskowych. Rozpatrywaniem spraw o przestępstwa kryminalne zajmują się „po staremu” sądy powszechne. Dotyczy to także przestępstw popełnionych przez pracowników zakładów karnych, z wyjątkiem czynów określonych w części wojskowej kk. Poza tym ograniczona została militarystyka zakładów pracy do wąskiej grupy instytucji o znaczeniu strategicznym. Zatem z mocy prawa „zdjęta” została z obywatela jeszcze jedna dolegliwość. Przecież po 13 grudnia 81 pracownik w wielu przypadkach stał przed koniecznością pełnienia służby, niezależnie od swojej woli. Nowe ustawy przywróciły normalny stosunek pracy, poza nielicznymi wyjątkami.

— Jakie jeszcze istotne zmiany wprowadzają nowe, nadzwyczajne ustawy?

— Przywrócone zostały zasady kodeksu postępowania karnego: możliwość odwołań, a także możliwość orzekania bez rygorów zastrzeżenia kary z mocy samego prawa. Przywrócona została możliwość wartościowania czynu indywidualnego sprawcy przez sądy. W ogóle istota ustaw nadzwyczajnych polega na tym, iż stanowiąc uzupełnienie dla obowiązującego prawa, zyskują one niejako „pierwszeństwo”, stają się „lepszym prawem”. W okresie zawieszenia stanu wojennego krąg rozstrzygnięć prawnych, jakich kodeks karny z 1969 roku nie przewidywał, został istotnie zawężony. Można tylko ubolewać, że w obronie ustroju stosowane być musi jednak nadzwyczajne prawo.

— Jednakże ta ciągle szeregowa regulacja budzi wątpliwości na gruncie teorii prawa...

— To prawda. Prawnik powinien być pewien tego, że system prawa znajduje oparcie w teorii. Ale z drugiej strony prawo musi służyć państwu i jego obywatelom na co dzień. Musi być orem w sytuacji, jaka jest. Tak czy inaczej, dawca prawa jest najwyższym organem ustawodawczym. W warunkach normalnego funk-

cjonowania państwa Sejm uchwałił kodeks karny, w warunkach stanu wojennego ten sam Sejm uznał za celowe wprowadzenie w życie ustaw nadzwyczajnych.

— Ale społeczeństwo tęskni za sytuacją normalną...

— I zawieszenie stanu wojennego wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom. Także na gruncie prawa istotnie inny jest „punkt wyjścia”. Przy wyrokowaniu nie ma potrzeby akcentowania zagrożenia społecznego popełnionego czynu, co poprzednio było przesłanką generalną z powodu samego istnienia prawa wojennego. Nowa sytuacja pozwala na zindywidualizowanie ocen czynów i sprawców, którzy się ich dopuścili.

— Czyli...

— Proszę pana, ostateczną miarą surowości prawa są sędziwi i indywidualna sprawa człowieka postawionego w stan oskarżenia. Spojrzenie na praktykę — nie na jeden wyrok, nie na sprawy rozpoznawane przez jeden sąd — daje właściwy ogląd prawa.

Rozmawiał: Janusz ATLAS (Interpress)

Podziemne strumyki, niewidome ryby

Step nad... Nidą

W DOLINIE Nidy m. in. koło Krzyżanowic, Cholla Czerwonego, Skorocia i Owczar pozostały fragmenty dawnego stepu. Występują tam wydrążone przez wodę w skałach gipsowych grotty, pieczary i korytarze, płyną podziemne strumyki, w których żyją niewidome ryby. Na kilku stanowiskach przetrwały do dziś rośliny pochodzenia stepowego. Rośnie tam m. in. miłek wiosenny, zagorzałek żółty i dzwonek syberyjski. Jednak największą osobliwością stepu jest dyptam, którego kwiaty wydzielają lotne i łatwopalne olejki eteryczne, które w okresie upałów często same zapalają się. W stepach arzytyckich i amerykańskich dyptam jest przyczyną powstawania częstych pożarów.

Winnietou w orkiestrze?

INTERESUJACY koncert symfoniczny odbył się w Filharmonii Łódzkiej. Interesujący, bowiem podczas jego trwania muzycy zmieniali nakrycia głowy. Raz były to meloniki, innym razem myślniki kapelusze. Niezabrakło nawet indiańskich pióropuszy. Kierowani ręką znakomitego austriackiego dyrygenta Kurta Wossa muzycy bawili się również dobrze jak słuchacze, którzy na dodatek mieli prawdziwą muzyczną ucztę duchową dużej klasy. (CAF — A. Zbraniecki)

Nasza recenzja

ZAGINIONY ŚWIAT — spod lady

ŚWIAT, KTÓRY JUZ NIE ISTNIEJE — sprzedawany jest spod lady. Tym razem księgarskiej.

Na przełomie roku dwa wydawnictwa: Państwowy Instytut Wydawniczy i Polska Agencja Interpress, ofiarowały czytelnikom dwie ważne książki. PIW — Teresy Prekerowej „KONSPIRACYJNA RADA POMOCY ŻYDOW W WARSZAWIE 1942—45” i Interpress prace czterech autorów „ŻYDZI POLSCY, DZIEJE I KULTURA”. Zatem otrzymałmy książki (w przypadku „Żydów polskich” prawdziwie ciekawe edytorskie) o tym świecie, który właśnie już nie istnieje, który jakże bohaterstwo bronił swego istnienia, desperacko sięgając nawet po broń, i który jakże bohaterstwo zginął pozostawiając po sobie jeden z większych dramatów w dziejach świata.

Przed wojną — o czym przypomina Teresa Prekerowa — ludność wyznania możejowego wynosiła — w 1931 roku 9,8 proc. ogółu polskiej ludności, a w 1939 roku — ponad 10 proc. Żydzi zamieszkiwali miasta i miasteczka stanowiąc przeciętnie 36,3 proc. ludności, a — przykładowo — w Warszawie 29,1 proc., czyli ok. 380 tys. Ten właśnie świat zaginął. „Jesteśmy bezsilni” — mówił przedstawiciel Żydów do kuriera AK i Delegatury Rządu przed wyjazdem do Londynu w październiku 1942 roku — wobec niemieckich zbrodniarzy. Nie możemy się bronić sami i nikt w Polsce nie może nas obronić. Władze Polski podziemnej mogą ocalić część nas, ale nie mogą uratować masę (...). Pod 3 milionów polskich Żydów został przesadzony”.

Te prawdziwie prorocze słowa zostały wypowiedziane na pół roku przed zrywem w getcie warszawskim. Ale zanim on nastąpił — Polacy podjęli wysiłek ratowania współobywateli. We wrześniu 1942 powstał w podziemiu Tymczasowy Komitet Pomocy Żydom, a po paru miesiącach władze Rada Pomocy Żydom przy Delegaturze Rządu na Kraj finansowana przez Delegaturę. Rada powołała sieć ogólnopolską swoich tajnych komórek, gromadziła fundusze na pomoc, opiekowała się dziećmi umieszczając je w polskich rodzinach, wyszukiwała mieszkanki, organizowała pomoc lekarską i żywnościową, dostarczała lewe dokumenty, ułatwiała ucieczki z obozów i więzień, a także — co jest bardzo istotne — Rada wytworzyła w społeczeństwie właściwy stosunek do problemów żydowskich.

Książka Teresy Prekerowej jest lekturą wyjątkową. W relacjach, w dokumentach, w faktach — w sposób wręcz fascynujący — przedstawia ławkę niezwykłych ludzi o innych ludzi z całą gigantyczną maszyną przemocy hitlerowskiej. Jest to tego rodzaju książka, która współczesnego czytelnika wręcz fascynuje historią, faktem historycznym, opowiedzianym całą barwą języka polskiego, zrzęcznie i potocznie.

NATOMIAST KSIĄŻKA DRUGA — „Żydzi polscy. Dzieje i kultura” jest w pierwszej części obszerną notą encyklopedyczną, a w drugiej części albumowym zestawem zdjęć zabytków kultury — w tym reprodukcji malarstwa żydowskiego. Wydawca pisze we wstępie, że jest to książka niezwykła, wyjątkowa. Poświęcona światu, którego przeszłość pozostała na trwałe wraz z bogactwem pamiątek i skarbów kultury, stanowiąc czołową część kultury narodowej. W chwili obecnej gromadzeniem tej przeszłości zajmują się nie tylko — że tak powiem — polskie placówki, ale i ocalałe środowiska żydowskie. Dzieła Towarzystwa Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, dzieła Państwowego Teatru Żydowskiego im. Estery Rachel Kamińskiej, Żydowski Instytut Historyczny pod opieką PAN, Muzeum Sztuki Żydowskiej, wychodzi w języku jidysz tygodnik „Folks-Szlyme”. Wreszcie — dzieło też Kongregacja Religijna Wyznania Mójżeszowego, która opiekuje się ocalałymi synagogami, a także żydowskimi cmentarzami. Te fakty wydawca tak komentuje: „Chociaż w nieporównywalnie mniejszą skalę — życie duchowe Żydów polskich trwa. Jednym z przejawów tego trwania jest niniejsza książka”.

A w tej książce — bogactwo wiadomości, poczynając od najdawniejszych źródeł z wieku XI. Pierwszym Żydem znanym z nazwiska, który zjawił się nad Wisłą, był Ibrahim Ibn Jakub Latem 965 roku (lub 966) przyjechał w nasze strony w celach handlowych i dyplomatycznych z rodzinnego miasta Toledo. W latach 1097—98 przybył na Śląsk Żydzi z Pragi, ale pierwsze wzmianki o Żydoch w Polsce centralnie pochodzą dopiero z wieku XIII. Z 1237 roku jedna z nich mówi o osadnictwie w Płocku, z 1287 roku inna mówi o gminie żydowskiej w Kaliszu, a z 1304 roku jeszcze inna — o ulicy Żydowskiej w Krakowie. Natomiast wiadomo, że Żydzi oddawali swe usługi — m. in. pracując w mennicy — w okresie panowania Mieszka III, Kazimierza Sprawiedliwego, Władysława Łaskonogiego.

Dzieje Żydów polskich są więc długie jak niemal polska państwowość. O stworzenie przez nich kulturę opowiada ta książka, chociaż d'a pełnego oceniała tej przeszłości na pewno brakłoby i setek innych wydawnictw. Wydana przez Interpress, a wydrukowana w Jugosławii, wypełnia dotkliwą lukę — i jak sądzić należy będzie również wydarzeniem roku.

Marion DŁUGOLECKI

Muzeum Przyrodnicze w Kazimierzu

WYSTAWA paleontologiczna, zatytułowana „Tajemnice wymarłego świata”, zainaugurowała swą działalność Muzeum Przyrodnicze w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą organizacyjnie podległe czynnemu w tym mieście muzeum. Na wystawie prezentowane są eksponaty sprzed 80 mln lat, a zebrane z rejonów: Kazimierza, Nasilowa i Piotrowina. Nowa placówka, będąca od kilku miesięcy w stadium organizacji, mieścić się będzie w dwu najokazalszych spichlerzach, z których jeden jest już prawie gotów. Przewiduje się utworzenie w niej działu paleontologicznego, geologicznego, botanicznego, zoologicznego, a także biologii Wisły. Przystąpiono do zbierania i preparowania odpowiednich eksponatów. U podstaw utworzenia Muzeum Przyrodniczego w Kazimierzu Dolnym legło bogactwo flory i fauny w tym zakątku kraju, czego wyrazem jest powołanie przed kilku laty Kazimierskiego Parku Krajobrazowego.

„Gobelin roku 1982” powędrował do Norwegii

PRZEZ prawie 7 miesięcy dwie kłaczki z opolskiej Spółdzielni Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego, siostry bliźniaczki Danuta i Krystyna Kopyniak wykonywały na specjalnych krosnach gobelin o wymiarach 5x2 m na indywidualne zamówienie odbiorcy z Norwegii. Wyszo z tego dzieła prawdziwie artystyczne, o niepowtarzalnych walorach sztuki tkackiej. Ekspozowane było już na dorocznej wystawie w Łódzkim Muzeum Włókiennictwa, gdzie w kategorii tkanin artystycznych zdobyło pierwszą nagrodę. Gobelin przedstawiający motywy związane z pracami wiertni czyni na morzu, powędrował za granicę w styczniu br.

Spółdzielnia, gdzie powstał ten unikalny gobelin, prawie w całości eksportuje swe tkaniny, m. in. do Francji, Włoch, RFN i USA, wprowadzając co roku ok. 20 nowych wzorów.

